

v vsem pa naj se izraža stremeljenje po **enotni šoli**. Z učnim načrtom vred nas je seznaniti s projektom zakona o učilih, učnih knjigah, grupaciji šol. let i. t. d. — Dalje je bilo sprejetih še 13 predlogov, od katerih so važnejši ti-le: Olajšava 8 letne šol. obveznosti pri zakasnjenosti z uradno zdrav. ugotovitvijo bolezni ali zaostalosti, skrb za obmejno šolstvo, razpisi služb v mestih, pozno nakazovanje naših plač, ostavke ob pozivu v vojaško službo, način obravnave predlogov pri banov. skupščinah, priključitev k predlogom marib. mestnega društva glede znižanja prejemkov, 1% odtegljave, likvidacije spora v JUU, člankov o naših prejemkih v stanovskih glasilih, proti sistemizaciji učit. mest, za namestitve pomožnih učiteljev na vsakih 50 učnih mest i. t. d. — Pred sklepom je tov. predsednik poročal tudi o stanju narodno-obrambne ankete — po informacijah pri g. gen. Maistru. Po zborovanju je bil tovariški sestanek obeh društev na vrtu ge. Robičeve in skupen obed.

+ **JUU SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GORICAH** je zborovalo dne 26. V. t. I. pri Sv. Ani v Slov. goricah. Navzočih 13, t. j. 30%.

Predsednik tov. Štuhec otvori zborovanje s pozdravom in prečita najvažnejše dole dopise in sicer glede sklicanja glavnega odbora, 50 letnica bana dr. Marušiča, o poročenih učiteljih, o občnem zboru ZKD in občnem zboru Učiteljske tiskarne.

Na glavni skupščini bo zastopal društvo tov. podpredsednik Vlado Košenina.

Iz blagajniškega poročila je bilo razvidno, da članstvo točno izpolnjuje svoje obveznosti napram društvu.

Poročilo referenta za »Naš rod«:

»Naš rod« izhaja že peto leto in ima čez 21.000 naročnikov. Urednik Ribičič mi je pisal: »Lepo tradicijo v naši mlad. književnosti ima »Naš rod« in še častnejše število vnetih bralcev. To, kar imamo, v zadnjem času navinno sami podiramo, boljsega zgraditi ne bomo znali.« Mislil je namreč na zamenjavo »Našega roda« z »Mlado Jugoslavijo«. Imel je prav. Saj so sodružniki Mlad. m. naši priznani umetniki, mladinski pisatelji, pesniki itd. Kajti le umetnina zajema otroka, se razžari v njem in pomaga njegovi notranji rasti navzven in navzgor. Vse drugo pomeni v estetskem, pa tudi v pedagoškem pogledu poplitenje in korak nazaj. Če »Našemu rodu« česa nedostaja, se da popraviti, pridejati, izpopolniti. Sicer pa je za mladinski časopis merodajna mladina s svojo sodbo. Dajte ji na izbiro i eden i drugi časopis, se bo znala sama izvrstno odločiti za »Naš rod«. Mlada Jugoslavija prinaša mnogo snovi, mnogo za razum, vprav v smislu materialističnega nazora; dokler pa bo eksistirala slovenski rod, bo pristni naš človek vedno vrednotil življenje in njega pojave poleg intelekta predvsem s čuvstvom. Zato je želeli, da bi se »Naš rod« še bolj razširil posebno na šolah, kjer ga še ni. O izvenšolskem delu učiteljstva v okraju je sestavil tov. Vižintin statistiko, ki bo objavljena tudi v Učiteljskem tovarišu.

Resolucije:

Kot člani organizacije zahtevamo, da sekcija JUU za dravsko banovino posreduje pri izvršnem odboru JUU v Beogradu, da preneha z osebnimi nesoglasji v združenju in da nastopi složno in energično pri merodajnih oblastvih za učiteljske utemeljene pravice.

Na mesto dosedanjih izkazov naj izda banovinska tiskarna knjižice za učence, ki bodo služile vsaj za vso dobo osn. šole (4 leta) ali pa za vso dobo (8 let). Dosedanja izdaja knjižic bi ustrezala, le to napako ima, da je za 2 Din predraga in bi bili kraj. šol. odbori vsako leto obremenjeni. Naj se uvede zopet matični listi.

Jako zanimivo je predaval tov. Rogl o Domožnanstvu in o zgodovini Sv. Lenarta.

Predsednik se je v imenu društva zahvalil predavatelju za njegov trud.

Navzoči so sklenili, da zboruje naše društvo v prvi polovici meseca oktobra pri Sv. Trojici.

S tem je bil dnevni red izčrpan in tov. predsednik je zaključil zborovanje s pozivom na boljšo udeležbo pri prihodnjih zborovanjih.

Josip Golob, tajnik. Štuhec Jakob, preds.

+ **JUU ZA SREZ DOLNJA LENDA** je zborovalo 16. VII. v Beltincih. Navzočih je bilo 46 članov.

Predsednik je pozdravil članstvo, predvsem navzoče tovariše novince. Podal je situacijsko poročilo našega društva, priporočal tov. novincem pristop v učiteljsko organizacijo in apeliral na članstvo za ureditev zastopstva članarine še pred zasedanjem banov. skupščine.

Tov. Drekonja je predaval o učnih načrtih. V svojem predavanju je podal nekaj pravilnih napotkov za sestavo učnih načrtov. Poudarjal je, naj bo učni načrt le svetovalec, enoten, usmerjen po modernih pedagoških načelih in prirojen krajevnim razmeram. Predavanje je bilo zanimivo in debata, v katero je poseglo dosti tovarišev, zelo živahna.

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

NOVA UREDITEV ŠOLSkih RAZMER V Č. S. R.

Čehoslovaški prosvetni minister je tik pred lanskim Božičem izdal tri nove šolske zakonske osnutke. Šolske razmere so sicer na Čehoslovaškem prvovrstne, vendar imajo tamkaj toliko zakonov (še iz leta 1873.) in naredb, da je administracija jako težavna. Sedanji prosvetni minister je uvidel to napako in izdal popolnoma nove šolske smernice. Čehoslovaška je zrastle iz raznih pokrajin z različnimi šolskimi določbami in zakoni. Prav čudne šolske razmere so zlasti na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji, kjer imajo državne, zasebne, konfesionalne narodne šole in narodne šole, ki jih vzdržujejo posamezniki ali razna društva. Jasno je, da pouk na takih šolah dostikrat ne odgovarja potrebam mladine, učiteljstvo pa je odvisno od posameznikov.

Da se te nezdružne razmere odpravijo, je prosvetni minister izdal zakon o novi šolski upravi. Glavna določba tega zakona je, da se šolska uprava loči od politične uprave. Predsednik pokrajinske šolske uprave je državni uradnik, ki ga imenuje predsednik republike. Isto velja za njegove namestnike. Predsednik okrajnega šolskega sveta je sreski šolski nadzornik. Ločitev šolske uprave od političnih oblastij je že dosledno izvedena na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji ter je v praksi pokazala velike prednosti.

Demokratizacija šolske uprave bo izvedena na ta način, da bo v šolskih odborih ena tretjina zastopnikov učiteljstva in dve tretjini zastopnikov pa iz vrst občinstva. Oboji bodo izvoljeni in to zastopniki učiteljstva v okrajne šolske odbore direktno po učiteljstvu iz okraja, v pokrajinske šolske odbore pa indirektno, to je s posredovanjem zastopnikov v okrajnih šolskih svetih. Zastopnike občinstva v okrajni šolski odbor voli okrajno zastopstvo, v pokrajinski šolski odbor pa pokrajinsko zastopstvo. Razen zastopnikov učiteljstva in občinstva so člani gremija tudi strokovni referenti.

Zakon respektira tudi narodne manjšine. V krajih, kjer je več, kakor 30% ljudstva narodne manjšine, se uredi poseben krajevni šolski odbor za to manjšino. Isto velja za cele okraje. Pri pokrajinski šolski upravi pa morejo biti urejeni tudi odbori za posamezne narodnosti, in sicer takoj, ko bodo izpolnjeni določeni pogoji.

Predlogi za banovinsko skupščino: Mladinski list »Naš rod« naj ostane še nadalje, pač pa naj se skuša znižati članarina.

Kontraktualcem naj se čimpreje rešijo prošnje za sprejem v državno službo. Kontraktualna leta naj se štejejo v napredovanje in pokojnino.

Namestijo naj se čimpreje tov. abiturientke, oziraje se na socialno potrebo, zlasti one, ki so nastavljene že iz banovinskega fonda.

Vrše naj se tečajji za obrtnike v vsakem kraju, kjer je do 25 obrtniških vajencev.

Volitev delegatov: Za banovinsko skupščino sta bila izvoljena tov. Peternel in Drekonja, za namestnika pa tov. Preininger.

Za državno skupščino je bil izvoljen tov. Peternel, a za namestnika tov. Sprager.

Sledilo je blagajniško poročilo. Tov. Čehovin in Pupis sta pregledala blagajniške knjige in našla vse v redu in predlagala, naj se da tov. blagajniku Preiningerju absolutorij, kar je bilo sprejeto.

Tov. Skrobl je izrazil željo, da bi se naj znižala članarina tov. pripravnikom, kar je bilo sprejeto in se je ta predlog stavil naknadno med predloge za ban. skupščino.

L. Peternel, St. Skočir, predsednik, tajnik.

V šolski upravi bo nastopila ta izprememba, da bodo pri vsakem odboru (po narodnosti) urejeni tričlanski upravni senati, ki bodo odločevali v posameznih konkretnih vprašanjih, kjer ima izdati šolski urad določeno pojasnilo, ali pa bodo ti senati poslali to vprašanje v rešitev višjemu uradu.

Okrajni šolski nadzorniki bodo imeli večjo moč in bodo v službenih in plačilnih razmerah podrejeni direktno pokrajinskim šolskim nadzornikom. Razen nadzorstva nad šolami in krajevnimi šolskimi odbori imajo vršiti tudi službo pri okrajnih šolskih odborih ter bodo imeli pravico predstavljati začasno učitelje. Na prazna učiteljska mesta pa bodo imeli pravico nameščati učiteljske novince.

Urejevanje in vzdrževanje narodnih šol.

Stvarni nosilec šolskih bremen je šolska občina. Po vsej državi imajo mnogo potrebnih in nekaj tudi nepotrebnih šol, ki so se začele množiti zlasti na Slovaškem. Za potrebno šolo se bo odslej priznala samo ona cerkvena (konfesionalna) šola, ki ima predpisano število šolskih otrok in ako ni v isti občini nikake državne šole z istim učnim jezikom. Na drugi strani se pa upošteva za potrebno šolo ona javna šola, kjer je v okolju 4 km po triletnem štetju vsaj 40 šoloobveznih otrok, ki bi morali obiskovati več kakor 4 km oddaljeno šolo. Razen tega se bo uredila nova šola tudi v vseh onih okoliših, kjer bo vsaj 30 otrok, katere starši nečejo pošiljati v konfesionalno šolo. Na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji pripadajo v področje šolske občine državne osnovne in meščanske šole, občinske šole, društvene šole in cerkvene šole, a vse le tedaj, če so potrebne.

Narodne šole na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji, ki bodo prešle v področje šolskih občin, se bodo pretvorile v večzrednice, ker bo mnogo konfesionalnih šol ukinjenih. To dejstvo je pa za narodno izobrazbo velikega pomena. Cerkvemim konfesionalnim društvom, katerih šole postanejo potrebne, bodo prepuščene iste pravice in dolžnosti kot doslej, le nameščanje učiteljstva bo pripadlo državi. Pravica disciplinarno postopati proti učitelju na konfesionalni šoli pripada tudi državi. K.

SOLSKA PRIREDITEV.

V Tuequegnieux je petrazredna deška in petrazredna dekliška šola. Skupno sta obe šoli priredili dne 11. marca t. l. gledališko predstavo. Ker je večina otrok inozemskih, smo bili povabljeni k sodelovanju tudi Poljaki in Slovenci. Teden dni pred prireditvijo pa mi je povedal ravnatelj šole, da je šolski nadzornik sodelovanje tujcev prepovedal in da mora biti prireditev izključno v francoskem jeziku. Tako je tudi bilo. Po svetu sem doživel že marsikaj, zato me ta prepoved ni popolnoma nič iznenadila. Neuzaljen sem šel k prireditvi.

Po uvodnem maršu se je prikazal na odru dvanajstletni deček v fraku in cilindru, ki mu je pokrival poleg glave tudi vrat in rame. Zapel nam je kuplet »Ata tega ni hotel«. Sledila je nekoliko zanimivejša točka »Bretonsko

ženitovanje«. Učenci in učenke so peli in rajali. Oblečeni so bili v bretonskih narodnih nošah. Vsaka deklica je imela svojega dečka, s katerim je rajala, plesala in pela, da je bilo veseleje. Pri nas bi rekli, taka točka ni za otroke, tu pa so rekli, da je zanimiva in izvrstna. Vsak po svoje pač. Nad vse pa je užgala sledeča točka: Desetletna deklica nam je zapela »Ko bom velika«. Učenk s tako pogumnim in odličnim nastopom in s tako ljubkim soprančkom bi si človek iz srca želel. Naravno je, da je morala pesemco ponoviti. »Rajanje ptičev« bi bilo treba še vaditi. Male, šest- in sedemletne deklice so rajale. Jaz imam hvala Bogu še precej bujno fantazijo, zato mi je ugajalo. Zamislil sem se namreč v to, da je hud veter in da imajo ptiči polomljene perutnice. Nekaj podobnega je bilo »rajanje starih mamic«. V komični spevoigrici »Mama - Sitnica« pa je imela glavno vlogo trinajstletna Slovenka. Morda ji je pripomogel ponovni nastop na slovenskem odru, da je svojo vlogo kar odlično odigrala. S tem je bil zaključen prvi del prireditve in otroški program. V drugem delu se je produciralo učiteljstvo. Nastopil je mlad simpatični učitelj s kupletom »Jaz ne ljubim naročil«. Ko se je pri odhodu z odra poklonil publikli namesto s prednjim z zadnjim delom telesa, mu je nežni spol (gospod je namreč še »medig in frej«) tako ploskal, da je moral kuplet in seveda tudi poklon ponoviti. Zastor pade in se zopet odgrne. Na odru stoji bel kip. Ne, saj ni kip. Mlada gospodična je, ki skoro neslišno in boječe nekaj deklamira. Približno dvajset minut je deklamirala. Medtem je trikrat na lahko zamahnila z roko. Kljub temu, da sem predelal že polovico »Francošine brez učitelja«, nisem vedel, kaj je povedala, ko je zastor padel. Vprašal sem sosedo — Francoza, pa mu ni bilo všeč, da sem ga zbudil. Pri »Krmilu avtomobila« so se začele počasi dvigati kimajoče glave. Saj je bil na odru zopet simpatični učitelj v spremstvu živahne in nič manj simpatične učiteljice. Zdelo se mi je, da sem v Ljubljani in da poslušam »Gorenjskega slavčka«. Simpatični učitelj se je zdaj pravilno priklonil, pravilno po mojih mislih namreč, ki pa tu niso prav nič merodajne. Sledila je še komedija v enem dejanju »Ljudomrzec in Auvergnant«. Igralcem ni kaj reči, pač pa avtorju te igre. Celo jaz bi mu dal pet frankov za sol, ko bi ga poznal, čeprav imam samo brezplačen dopust. Trije violinisti so nam zasvirali v spremstvu pianista zaključni marš.

Jankovič Janko.

Novosti na knjižnem trgu

—k »Ženski list« 7. štev. prinaša bogato vsebino, mnogo originalnih člankov, od katerih poudarjamo: Zena, kavana i bridge. List ima poleg modnih stvari tudi veliko lepih ilustracij. Naročnina za tri mesece stane 45 Din. List se naroča pri upravi v Zagrebu, Varšavska ulica 2a/l.

—k Dr. Fr. Plešič: Šolska reforma u Poljskoj. Brošura, ponatisek iz Glasnika Jugoslovenskega profsorskega društva (za december 1933.), v kateri nam pisatelj predoča ustroj in organizacijo poljskega šolstva po novem zakonu iz leta 1932.

—k Dr. Stepan Matičević, prof. univ. »Osnovi nove škole«. Zvezek I. Cena 8 Din. Dobiva se v vseh knjigarnah.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—



FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, žepnalnike, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

UGODNOST!

Damske galoše Din 70
Moške galoše Din 75
Damski snežni čevlji Din 100
Moški snežni čevlji Din 110



ANTON KRISPER, LJUBLJANA
MESTNI TRG 26 ♦ STRITARJEVA ULICA 3

Naročajte pri tvrdkah, ki inserirajo v našem glasilu!

Celotna izdaja zbranih spisov za mladino je izšla

ENGELBERT L. GANGL:

MOJA POT

v 10 knjigah po 10 tiskovnih pol. Cena v platno vezani knjigi je 42 Din, vsej zbirki 320 Din, ali v 12 mesečnih obrokih po 32 Din. — Naročite takoj!

ZAHTEVAJTE PROSPEKTI

KNJIGARNA »UČITELJSKE TISKARNE« V LJUBLJANI

Franciška ulica št. 6

Podružnica v Mariboru, Tyrševa ulica št. 44

Avgust Agnola

LJUBLJANA

TYRŠEVA CESTA ŠT. 10

Telefon 2478.

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal in šip. Kompletno opreme za restavracije, hotela, gostilne, kavarne in bare ter za splošno gospodinjstvo. **Luksuzni predmeti.**

RESTAVRACIJA NOVI SVET

LJUBLJANA
GOSPOSVETSKA CESTA 14

Priznana dobra kuhinja, posebna soba za sestanke; sprejema naročila za skupne obede po zmernih cenah. Postrežba točna in solidna.

